

wetenschappelijk onderzoek moet worden gedaan – dat een etmaal slechts 24 uren telt. Het zelf speurend werkzaam zijn is te meer nodig omdat „Lehre ohne Forschung” steriel maakt. De eerlijkheid dwingt te erkennen dat het verrichten van grensverleggend onderzoek steeds aan zeldzamen beschoren is en vaak nog op jeugdige leeftijd, tenminste in de exacte vakken, schijnt te vallen: men dient eigenlijk minister van economische zaken en natuur- of wiskundig Nobelprijswinnaar voor zijn 35ste levensjaar te zijn geworden. Maar ook voor hen, die naast hun onderwijs aan wat eenvoudiger onderzoek doen is de combinatie zwaar. Zodra zich hierbij nu het bestuur in aanzienlijke omvang voegt is de boot aan. De Wet Universitaire Bestuurshervorming 1970 rekent door een overmaat van organisatorische eisen te stellen, in het minst niet met de eigenlijke werkzaamheid van hoogleraren. Dat aan de mogelijkheid om eigenzinnigheden uit te vieren beperking werd opgelegd, is juist; het moet niet kunnen gebeuren dat een op tentamen tot tweemaal toe een vergissing van de ondervrager aantonend kandidaat naar huis wordt gezonden met de opmerking: „kom over een maand maar eens terug; ik ben kennelijk niet gedisponeerd”. Maar iets geheel anders is van beoefenaren der wetenschap willigheid te eisen om een zee van rapporten die over hen uitgestort worden door te nemen. Verkeerd is om hen ongeveer – in de ongunstige betekenis van het woord – te verbureaucratiseren. Immers departementale of bestuurlijke instanties die aan het begin van de zomermaanden in de gedurende deze periode hand over hand toenemende enquête-bronst geraken, plegen alsdan docenten te onthalen op uitvoerige vragenlijsten, van mening dat de laatsten hun academische vacaties niet beter kunnen besteden dan met deze papieren in te vullen. In het algemeen is het fout dat het ritme van het academisch jaar te zeer over de gehele linie doorbroken wordt, dat hier en ginds voor de noodzaak van het zich terugtrekken in betrekkelijke afzondering niet het nodige begrip meer leeft. Stof tot overpeinzing verschaft de opmerking van een groot denker, die een moderne universiteit bij de opening betrad en aan wie vol trots alles getoond werd: „dit gebouw is toch niet bestemd om te studeren?”

Kunnen de drommen studenten worden opgevangen door een op haar beurt formidabele uitbreiding van het getal hoogleraren, lectoren en wetenschappelijke medewerkers? Ik geloof het niet, in een zeker wantrouwen jegens te zeer uitgedijde faculteiten: hun splitsing verdient, wanneer men deze voor een universiteit in haar geheel uitgesloten acht in sommige gevallen de voorkeur.

wetenschappelijke medewerkers op kunnen treden. Deze oplossing is afhankelijk van natuurlijk overwicht, daar de huidige wettelijke regeling der examineerbevoegdheid elke bezitter daarvan voor zijn deel volstrekt bevoegd maakt.